Bedinge Handelsförening

År 1909 bildades en andelsförening Bedinge handelsförening utan personligt ansvar.

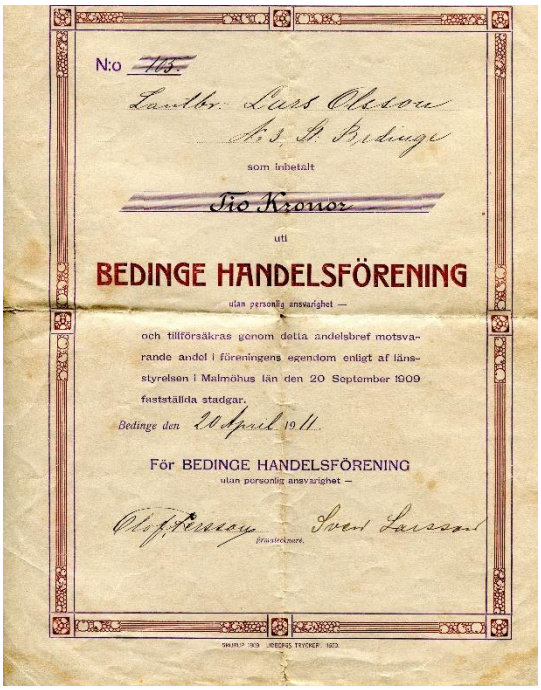
N:o 115.

Lantbr. Lars Olsson

S:t S. Bedinge

som inbetalt

Tio Kronor

uti

BEDINGE HANDELSFÖRENING

ulan personlig ansvarighet —

och tillförsäkras genom detta andelsbref motsvarande andel i föreningens egendom enligt af länsstyrelsen i Malmöhus län den 20 September 1909 fastställda stadgar.

Bedinge den 20 April 1911.

För BEDINGE HANDELSFÖRENING

ulan personlig ansvarighet —

Olof Persson Sven Larsson

Firmatecknare.

Man tecknades sig i föreningen via andelsbrev till en kostnad av 10 kronor i enlighet med stadgar antagna av Länsstyrelsen i Malmöhus län. Firmatecknare då var Olof Persson och Sven Larsson. Medlemmar var från begynnelsen mindre företagare, arbetare, husmän och lantbrukare på mindre gårdar.

Verksamheten startade i ett hus byggt 1905. Från det första protokollet från 1916 står att ordföranden och kassören hade årsersättning med 75 kr vardera. Efter några år ökades ersättningen till 100 kronor. I samma protokoll står att det var 15 sökandetill plats för elev. Årslönen sattes till 15 kronor samt fri kost och logi. Föreståndaren Emma Nilsson fick 5 kr i löneökning per månad p g a ökade levnadskostnader.

Året därpå utannonserades föreståndartjänsten då Emma Nilsson sagt upp sig efter 4 år. Vid ett par sammanträden diskuterades att hon skulle få minnesgåva eftersom hon skött affären på ett berömvärt sätt. Det står inget om hur utfallet blev. Eleven hade nu fått biträdestjänst med 15 kr i månadslön samt fri kost och logi.

Samma år diskuterades att tidigarelägga stängningstiden för att spara på belysningen. I september 1919 tog styrelsen ett enhetligt beslut att installera elektrisk belysning. Det står på ett par ställen om att man fick inteckna huset och låna pengar. Fjärdingsmannen begärde att få 1:50 per månad för att avlämna post till föreningen. Det blev avslag då man aldrig anmodat honom att bära dit posten. Handlare Norlander begärde att såväl han som handlare Persson och handelsföreningen skulle hålla stängt 4 dagar under julhelgen. Detta avslogs också. Sommaren 1920 ordnades kaffefest för såväl medlemmar som andra i Skateholm.

Några år senare gick föreningen med underskott och ingen utdelning skedde på inköp. Omsättningen av såväl föreståndare som biträde och elever var stor. Vid ett tillfälle fanns det 30 sökande till tjänst. Föreståndaren fick vid ett tillfälle uppdrag att inköpa en vagnslast stenkol. Fastighetsunderhåll av olika slag finns noterat i protokoll
1925 var det diskussion hur man skulle bilda kloakförening utmed allmänna vägen för att leda bort regn- som kloakvatten. Kostnadsförslaget löd på 226 kr kronor för handels-föreningen, Nyhem och Fridhem.
1927anställdes Ingrid Jönsson från Näsum som föreståndare. Samma år blåste elledningarna ner och blev ramponerade på flera ställen.
Tillsammans med andra abonnenter beslutades det att ha koppartråd i stället för järntråd och Olssons i Klagstorp fick uppdraget, Några fick betala efter antalet ljuspunkter. Tydligen var det inte så vanligt med el. Namnen som finns upptagna visar att det är spridning inom området.

1928 beslutade man uppföra en veranda utanför butiksdörrarna Samma år togs beslut att dela ut gratis almanackor och ha nytt kaffekalas i Skateholm. Vid ett tillfälle blev det agitationsmöte och visning av skoptikonbilder. Ekonomin hade förbättrats.
1930 har ett ärende där butiksbiträdet begärde bidrag för förslitning av däck på sin cykel. Beslutet blev att han fick välja mellan att få nya ringar eller få 25 kronor om han köpte ny cykel.
1932 hade man årsstämma på Skateholms pensionat med kaffeservering och musik. Någon medlem försökte avstyra det då den inte hade stått i kallelsen, Han blev nerröstad. Det året blev Nils Larsson föreningens nye ordförande.
Flera protokoll tar upp problem som: det regnar in, eternittak fick läggas, källare grävas ny, inredning i förråd. Räknemaskin och nya vågar i butik och på loftet och inköp av dyschatell till kontoret för sängplats till anställd.

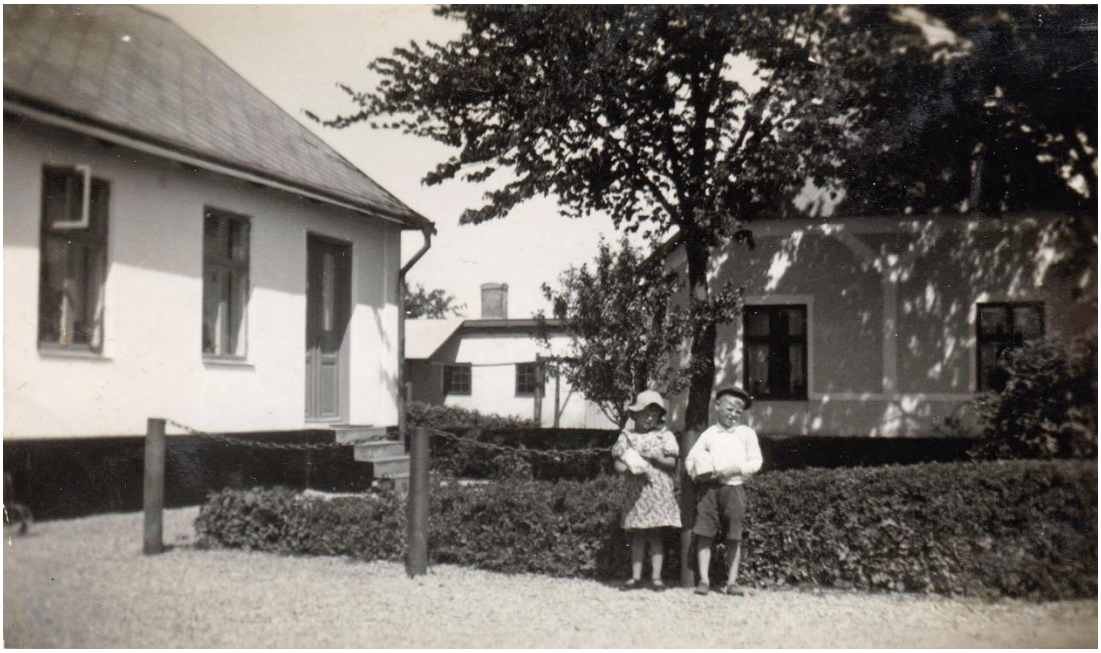

Einar och Ulla Larsson utanför den gamla Handelsföreningen

1933 väcktes fråga om tillbyggnad eller nybyggnation då större utrymme behövdes. Olika kostnadsförslag skulle tas fram, ett var att köpa mark i Skateholm och ha filial där.
Handlare Norlanders affär i Beddinge blev till salu. Ansågs att 50 000 som begärts var oskäligt dyrt.
Året efter anslöts föreningen till Tullstorps äggförening som var nybildad.

1936 erbjöd Vemmenhögs kraft AB att ta över befintliga elektriska ledningar från trans-formatorstationen i Beddinge och skolorna och leverera ström till samtliga anslutna abonnenter. Detta ansågs fördelaktigt om andra också gick med, då priset sattes till högst 40 öre per kilowatt. Under åren var det omsättning på butiksbiträden och ständiga löneförhandlingar. Dessutom en del omsättning av styrelseledamöter i föreningen, utdelning till medlemmarna som var 113 år 1935.

Fröken Jönsson expedierar

1937 hade man kommit fram till att köpa mark av Jöns Sträng Brunbo inget pris är noterat. Nybygget kostnadsberäknades till 20 000 kronor. Anbudet som antogs var på 20 350 kronor från Karl Larsson i Skivarp. Dessutom behövde man gräva en brunn, skaffa butiksinredning installera elektricitet och värme. Amorteringslån söktes i Wemmenhögs härads sparbank.
4 personer i styrelsen blev borgensmän.

Vemmenhögs härads vägstyrelse inkom med framställan av upplåten mark för att bredda hörnet vid bygdevägen nr 3 och nr 7. Den s k vägrätten skulle ersättas med 1.50 per kvadratmeter.
Beslut togs att anställa ett hembiträde. Kost och logi ingick i anställningen.
Såväl ordföranden som butiksbiträde begärde ersättning för allt merarbete med anledning av nybygge och flyttning.
1938 annonserades den gamla fastigheten ut till försäljning genom offentlig auktion efter att ha annonserat i två dagstidningar. *Byggnaden är i prima skick med eternittak, elljus m m, innehållande 3 rum och kök samt ett större rum passande till verkstad eller dyl. Taxerings-värde 6 500 kr.* Köparen skulle vara beredd att betala 500 kr vid klubbslaget och förbinda sig att inte idka handel i öppen bod. Högsta budet under auktionen bjöd Oscar Svensson med 6 500 kronor.

1939 beslutade styrelsen att ge föreståndaren Ingrid Jönsson en löneökning med 25 kr i månaden då hon varit anställd i 11 år då hon på ett förtjänstfullt skött sina åliggande. Det står inte något om den totala lönen. Däremot finns uppgifter på att ett affärsbiträde fick 55 kronor i månadslön. Styrelseordföranden hade 100 kronor om året och kassören 250 kronor och ledamöterna 10 kronor per år. Nytt var varukontrollanten som beviljades 50 kronor. Under hösten kom det uppförslag att ha mjölkbutiken stängd på söndagar från slutet av november till slutet av april. Privathandlarna ville detsamma. Så blev beslutet.

Handelsföreningen 1956

1940 hölls årsmötet på Skateholms pensionat för medlemmar med fruar. Avslutning av mötet måste ske före kl 22. (troligen på grund av mörkläggningsrestriktion).

Det anslogs 200 kronor till centrala Finlandshjälpen. Kassören Alfred Larsson hade avlidit efter lång och trogen tjänst. Man beslutade att inte tillsätta en ny kassör. Ingrid Jönsson åtog sig att sköta bokföringen och Albin Andersson skulle två gånger i månaden kontrollera kassaapparaten och dagskassorna mot ett arvode på 25 kronor per år. Detta år var omsättningen 116 271 kr och återbäringen blev 5 %, medlemsantalet var 120.
Året efter begärde personalen att få ledigt midsommarafton under förutsättning att de andra handlarna gjorde detsamma, dock skulle mjölkbutiken vara öppen en av midsommardagarna.

Under krigsåren blev det förändringar då butiksbiträdena blev inkallade till militärtjänst-göring allteftersom. Då började man anställa kvinnliga biträden. Dessutom blev det en hel del ransoneringar på varor. Svenska Norge-hjälpen fick stöd liksom hjälp till anhöriga efterlevande till de offer som beredskapen krävt. Dessutom ålades man från KF att utbilda viss reservarbetskraft i händelse av allmän mobilisering. För att ge ett erkännande till de anställda för gott arbete beslutades att dela ut penninggåvor som julklapp och dessutom blev det löneförhöjning.
Under några år blev årsstämman förlagd till kommunalrummet eftersom Skateholms pensionat var stängt.

Wendela serverar Karin Svensson, Margit Andersson, Anders Söderberg, Namn Efternamn och Namn Efternamn

1946 diskuterades inköp av kyldisk och det ordnades kaffebjudning i butiken Luciadagen. Föreståndaren Ingrid Jönsson begärde löneförhöjning baserad på föreningens ersättning. Då kom man fram till att det skulle utgöra 360 kronor i månaden, eftersom hon hade fri bostad med 2 rum och kök, lyse, värme och fri kost beräknades förmånerna till 100 kr och lönen blev 260 kr per månad. Året efter köptes en tomt av Emil Andersson i Skateholm för att öppna filialbutik.

Agne Zaar var anställd som butiksbiträde först med en lön på 60 kronor som höjdes till 95 kronor blev beslutet, dock utan kost och logi. Då han begärde löneökning blev beslutet 80 kronor med kost och logi eftersom man anställt ett hembiträde.
Senare blev en annan av byns pojkar anställd, Nils Svensson, boende i gamla handelsföreningen. Han fick bo hemma hos föräldrarna.
Såväl Agne som Nils har berättat hur de fick hämta hem varor och post från Beddinge station. En uppgift som tog tid var att vid årsskifte räkna igenom alla inlämnade kvitton för att få återbäring på sina inköp.

1951 infordrades det anbud på WC anläggning och tvättställ i föreningens fastighet. Enda anbudet kom från Öhman, byns smed, till en summa av 892 kronor.
1953 annonserades föreståndartjänsten ut då Ingrid Jönsson sagt upp sig. Det inkom 11 ansökningar och Bertil Larsson fick tjänsten. Bostaden renoverades efter hans önskemål. Samtidigt upphörde fri kost och logi för de anställda. Bertil Larsson var villig att söka tillstånd för ölförsäljning och jaktammunition. Det står noterat att 29 nya medlemmar tillkommit och 2 begärt utträde. Det blev tradition med julklappar till anställda och Luciakaffe för kunderna.

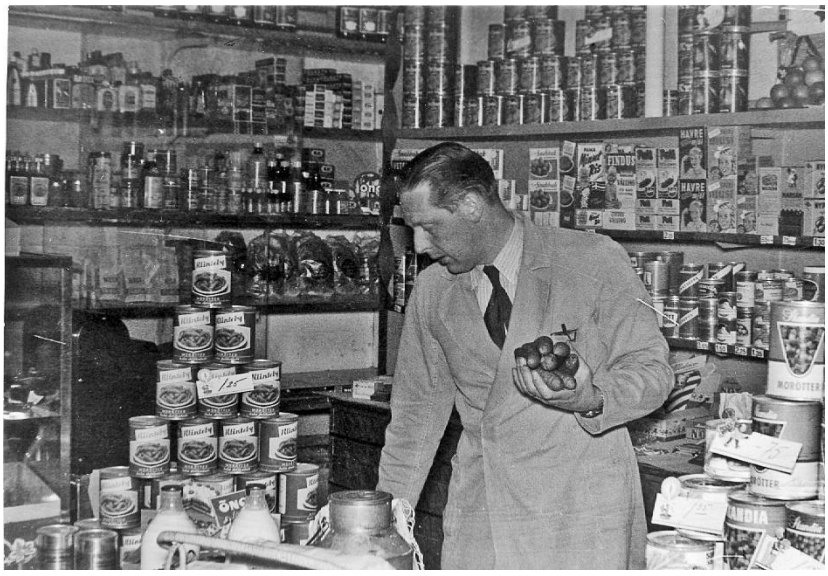

Föreståndare Bertil Larsson

1955 kom det en skrivelse från KF där de anslutit sig till en kampanj för ansvar om nykterhet, som statsmakterna beslutat om i anledning av motbokens avskaffande. Det året bestod styrelsen av ordförande Nils Larsson, vice ordförande Hans Persson, varukontrollant Anders Kronkvist, styrelseledamöter Bror Olsson, John Larsson, Hans

Nilsson, suppleanter Olof Persson, Uno Weiderup, Börje Holmkvist, revisorer Albin Holmkvist och Edvin Andersson och som suppleanter för dessa Anders Kronkvist och Oscar Olsson St Beddinge nr 5.

Härefter finns inga protokollsböcker att tillgå.
Lönsamheten i förening sjönk, då allt fler från bygden arbetade på annan ort, har bil och gjorde sina inköp på hemvägen eller valde butiker med större utbud. På några år sjönk omsättningen från 365 000 kronor till ca 200 000 kronor.
Försök gjordes att ingå i fusion med Konsum för att rädda föreningen några år. Det fungerade inte så det blev utförsäljning och Beddinge handelsförening upphörde 31 december 1968.

Uppgifter sammanställda av Berit Möllebäck utifrån Beddinge handelsförenings protokollsböcker från Arbetarrörelsens arkiv i Trelleborg för åren 1916 t o m 1955
Berättelser från anställda. Egon Prahls studiematerial.